

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze
z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 12 Din. za pol leta.
Za inozemstvo 26 Din. za pol leta.
Posamezne številke se prodajajo po 1 Din.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

O izrednih in naknadnih kreditih.

V narodni skupščini v Beogradu se sedaj obravnava predlog finančnega ministra, ki zahteva od skupščine, da mu dovoli še 1200 milijonov dinarjev za tekoče proračunsko leto 1922/23. Državni izdatki so lansko leto ugotovili, da bodo znašali nekaj manj kakor 7 milijard dinarjev. To je velikanska svota, pa že lansko leto so nekateri v finančnem odboru povdarjali, da proračun ni stvaren in bodo stroški mnogo večji. Prejšnja vlada, v kateri so bili tudi naši izvrstni gospodarji-samostojneži, so se hoteli pred svetom postavljati, češ, da so v državnem gospodarstvu napravili red in dosegli, da državni izdatki ne presegaajo državnih dohodkov. Črtali so in črtali tudi nujne potrebne izdatke in na ta način tudi dosegli ravnovesje dohodkov z izdatki.

Naši poslanci so že tedaj povdarjali, da so s tem proračunom vladne stranke varale same sebe in javnost. Potrdilo za to imamo v zahtevi sedanjega finančnega ministra, da se mu mora poleg lani dovoljenih 7 milijard dinarjev dovoliti še 1 milijardo 200 milijonov dinarjev, da bo mogel v državi gospodariti in vse državne potrebe pokrivati.

Minister razlaga v predlogi, da potrebuje te nove kredite zato, ker je bil lanski proračun slabo narejen in pa radi tega, ker je vrednost našega denarja padla in vsled tega draginja silovito narasla. Največ denarja zahteva za vojsko, okoli 310 milijonov dinarjev, in pa za draginjske doklade uradništvu po celi državi.

Če pogledamo, ako se bodo ti novi izdatki tu še poleg tega porabili, moramo ugotoviti, da za naše kraje ne odpade skoraj nič. Tudi v tem primeru velja načelo, da naj Slovenija pridno davke plačuje, od tega pa ne dobi skoraj nič nazaj, razen kar se uporabi za plače uradnikom. Poslanec Pušenjak je ugotovil, da Slovenija plačuje skoraj še enkrat toliko davkov, kolikor se je zanj preračunalo. Že v prvi polovici leta je toliko plačala, v drugih pokrajinah se pa davčni vijak tako ne navija. Od vsega tega se nam pa skoraj nič ne vrne. Naravno je, da je zahteval, da hočemo in zahtevamo tudi davčno avtonomijo, da bomo s svojimi dav-

ki sami gospodarili. S tem je seveda zadel v sršenovo gnezdo. Pri davkih se pa neha bratska ljubezen centralistov, ki jo drugače toliko — seveda samo v besedah — nam izkazujejo, seveda s prozornim namenom, da bi naše ljudstvo zavedli in preslepili, da ne bi zahtevalo svoje politične samostojnosti. Iz tega je pa tudi razvidno, kak nepopravljiv greh so napravili nad slovenskim narodom samostojneži, ki so glasovali za ustavo in nam pomagali naprtiti centralizem.

Najbolj se pokaže, kako nas zanemarjajo in uničujejo, če pogledamo, koliko so nam določili za naše ceste, mostove in za naše poljedeljstvo. Od te ogromne svote ne odpade za naše kraje v te namene skoraj noben sold. Ko je bil lani poljedeljski minister samostojnež Pucelj, je tako sramotno skrbel za svoje ministrstvo, da so se sedaj vsi zgražali, kako male svote so postavljene v proračun tega ministrstva za poljedeljstvo. Najbolj ogabno je pa še to, da je Pucelj, ki je vsega tega kriv, v svojem govoru, ki ga prinaša sedaj tudi Kmetijski list, zgražal nad tem, da država ne prispeva za poljedeljske namene. Sam je bil v vladi, sam odgovoren v celem obsegu za letošnji proračun in sedaj hinavsko zavija oči. Ali morete kje najti večje politične sleparije? Pa kdo bi mogel od naših samostojnežev pričakovati kaj drugega. Politični sleparji so bili in bodo ostali.

V finančnem odboru je poslanec dr. Kulovec povedal vladi, da je proračun in sedanje nove zahteve finančnega ministra prava goljufija slovenskega ljudstva. Očital ji je, da so izmetali milijone in milijone za ceste, mostove in uravnavo rek po vseh krajih, za Slovenijo pa nimajo denarja za najnujnejše vzdrževanje naših cest in mostov. Ali veste, kako se je minister opravičeval, ki je — mimogrede povedano — osebno zelo pošten in prijazen človek? Rekel je, da so ceste po Srbiji in južnih krajih razdrte ali jih pa sploh ni. Zato morajo najprvo to popraviti in za te kraje porabljati stotomilijonske zneske. Torej tako: mi naj plačujemo težke milijone, z našim denarjem se naj zidajo ceste in mostovi drugod, pri nas naj pa vse propada!

Ali sedaj vidite, kaj je centralizem? Ali sedaj veste, zakaj se borimo za avtono-

mijo? Ali sedaj veste, kaj pomeni za nas avtonomija? Ali veste, da za nas ni gospodarske rešitve, dokler ne izvojemo avtonomije? Ali sedaj veste, zakaj se Srbi tako trdovratno obotavljajo nam dati avtonomijo? Ali sedaj uvidite, zakaj avtonomija ne pride čez noč? Ali v luči teh ogromnih številk, ki so za nas izgubljene, ki za nas pomenijo samo plačevanje, spoznate, da so zločinci nad našim ljudstvom oni, ki so izročili s centralizmom vso politično in gospodarsko moč v državi Srbom? In ti ljudje samostojneži in liberalci — se ne upajo med ljudstvo in skušajo ljudstvo begati, češ, SLS vam je obljubila avtonomijo in ali jo imate. Ali jih vidite politične lopove? Zločin so napravili, sedaj se pa še norčujejo, ker zločina ne moremo v dveh mesecih odpraviti in popraviti, ker se Srbi mastijo od tega, kar so jim liberalci in samostojneži, zlorabljaajo lahkovernost naših ljudi, vrgli v naročaj.

Slovensko ljudstvo, za te ni rešitve, kakor v politični in gospodar samostojnosti. SLS je započela ta boj in ga bo tudi dobojevala. Računa pri tem na politično zrelost slovenskega ljudstva, da se ne bo dalo prevarati od onih, ki so ga že enkrat tako izdajalsko ogoljufali in prodali. Če bi slovenski narod bil tako malo politično zrel, ni vreden, da politično živi. Če hoče biti za večne čase politično in gospodarsko odvisen, potem mu ni pomagati. Ker pa vemo, da hoče vsak človek, in vsak narod biti samostojen in gospodarsko nezavisen, zato tudi vemo, da pojde slovenski narod samozavestno v boj za svoje pravice do končne zmage. Morda bo boj še hud in dolg. Toda glave po koncu in korajžno naprej. Sužnji nočemo biti. Zato pa tudi boj, najhujši boj vsem centralističnim strankam, ki skušajo zopet zavajati slovensko ljudstvo.

Revolucija v Bolgariji.

V Bolgariji so v petek 8. junija zjutraj meščanske stranke v zvezi z vojaštvom izvedle državni prevrat. Na videz tako močna kmetijska stranka Stambolinskega je padla čez noč, ministri so deloma vjeti, deloma so pobegnili, novo vlado pa je prevzel Cankov, vodja revolucionarjev. Stambolinski je

sicer pobegnili in skušali organizirati odpor kmetijskih množic, toda proti vojaštvu je težko kaj opraviti. Poleg tega se preroča, da je bil Stambolinski v nekem boju med kmeti in vladnimi četami ubit. Precej verjetno je, da bo nova vlada obstala.

Za našo državo bolgarska revolucija pomenja ogromno nevarnost, ne morda že za danes, pač pa v bodočnosti. Zakaj?

Revolucija na Bolgarskem se ne bi mogla izvesti, ko ne bi revolucionarji dobili pobude in opore od zunaj. In ta opora je prišla od strani angleškega bloka, ki je naperjen proti Franciji. Kakor smo že pred kratkim razložili v Domoljubu, skuša Anglija kakor nekdanj okrog Nemčije in Avstrije tako danes okrog Francije in njenih zaveznic stvariti močan obroč, ki bo ob svojem času Francijo in njene zaveznice stisnil v korist Anglije. Francija ima za zaveznico malo antanto, torej Čehoslovaško, Jugoslavijo, Rumunijo in Poljsko (slehera sicer ne spada k antanti, je pa najudanejša francoska zaveznica). Anglija previdno skuša vse te države obkoliti. Zato je dobila na svojo stran Italijo, Mažarsko, skuša dobiti Nemčijo in Rusijo. Bolgarija se je pod vlado Stambolinskega vedno bolj nagibala k Jugoslaviji in bi takoj pristopila k jugoslovanski federaciji, ko bi bil Belgrad bolj dostopen. Zato je Anglija izvedla v Bolgariji prevrat, ki je postavil na krmilo vlade prijatelje Anglije in Nemčije, stare zagrizenе sovražnike predvojne Srbije. Z vsjo močjo sta podpirali bolgarsko revolucijo Italija in Mažarska, ker sta s tem dve muhi z enim udarcem ubili: 1. se Jugoslavija ne bo mogla povečati z Bolgarijo, 2. bo Bolgarija v morebitnem oboroženem sporu med Jugoslavijo na eni strani ter Mažarsko in Italijo na drugi strani s svojo armado na jugu padla Jugoslaviji v hrbet.

Zato so se v Belgradu že posvetovali, če mogoče kaže z orožjem poseči v bolgarsko revolucijo in pomagati Stambolinskemu na konja — toda že se je oglasila Anglija in odločno rekla: ne. In belgrajski generali so povsili svoje sablje.

Tako se kaže na obzorju nova evropska vojna: med angleškim in francoskim blokom. Jugoslavija se bo morala, če ostane pri sedanjem zavezništvu, boriti najmanj na tri strani, če ne na več. Ali bo zmogla?

Jugoslavija bo morala še d'bro premisliti, če ji kaže vpreči se v francoski voz in si s tem na vse strani nakopavati sovražnikov. Zakaj kakor vse kaže, se bo Franciji v prihodnji vojski slabo godilo, če Anglija svoj obroč trdno zvari.

Vladati se pravi naprej videti.

Učimo se!

Bolgarska revolucija nam podaja par prekornih nauk, mimo katerih nikar ne idimo brez besede.

Kmetska vlada je padla, dasi je imela ogromno večino bolgarskega prebivalstva za sabo in je Bolgarijo v kratkem času po vojski gospodarsko in politično dvignila. Veliko bolj kot jugoslovanska vlada, dasi je bila Bolgarija v vojski poražena, Jugoslavija pa je zmagala. Toda ta kmetska vlada je imela veliko hibo, ki je bila zanjo

usodepolna. Bila je proti drugim strankam nasilna. Že volilni red je bil tako krivičen, da je naravnost izzival k odporu. Pri zadnjih volitvah je dobila kmetska stranka 557.459 glasov, nasprotna stranka pa 460 tisoč 49. Po starem volilnem redu bi morala s tem številom glasov pripadati kmetski stranki 142 poslancev, opoziciji pa 103 mandati. Po novem, nasilnem volilnem redu pa je dobila kmetska stranka pri istem številu glasov 220 poslancev, opozicija pa 33.

Poleg tega je Stambolinski teden za tednom izdajal najstrožje nasilne odredbe proti nasprotnikom, v zadnjem času posebno proti macedonski stranki. Odpor je tlel vedno huje. Anglija, ki je imela interes na tem, je priliko sijajno izrabila in krepko pihala v tlečo žerjavico, da je 8. junija z plamenom zagorelo in požgalo kmetsko stranko.

Veliko dobrega je naredila kmetska stranka za Bolgarijo, toda nasilje jo je umorilo. Nasilje rodi nasilje.

Drugi nauk pa je ta-le. Bolgarska kmetska stranka ni znala pridobiti zase — inteligence, izobraženstva. Inteligenca je po naravi poklicana voditi narod, — tega noben demokratizem ne bo odpravil, ker bi bilo protinaravno. Kdor več zna, več velja! To je bilo in bo! Zato je za vsako kmetsko stranko žvljenskega pomena, da se pristaši sami vedno bolj izobražujejo in da si pridobijo zase čim več najrazličnejše inteligence, ki bo razumevala kmetske interese in se v nemala zanje. Zakaj — čeprav je šolane inteligence znatno manj kot je preprostih kmetov in delavcev, vendar inteligenca s svojim znanjem, spretnostjo, nastopom stokrat nadomesti veliko število. Bolgarska inteligenca po številu ni močna, toda dovolj močna, da je vrgla številno kmetsko orlado.

Vsaka stranka, pa bodi še tako številna, ki se ne zna vzgojiti, pridobiti, obdržati in ceniti inteligence, gre — v franže. Učimo se!

Iz Kmetijskih Zvez.

OKZ Trebeljevo je imela 17. junija t. l. na Prežganjem svoj prvi redni občni zbor ob mnogoštevilni udeležbi zavednih članov.

Občni zbor je otvoril in vodil zvezni načelnik Gale. Po kratkem uvodu načelnika je odposlanec JKZ g. Krištof podal zanimivo in izčrpno poročilo o političnem položaju. Poudarjal je potrebo organizacije kmetskega ljudstva in vstrajnosti na začrtani poti ter nujnost samopomoči potom združništva.

Nato je podal načelnik Gale zanimivo poročilo o organizaciji, delu v pisarni in zmagi organizacijske misli. Iz poročila posebej pomembno: KZ v Trebeljevem se je ustanovila 29. maja 1919 kot podružnica Šmartinske, imenovala se je občinska KZ do marca 1921, takrat je njen načelnik, videč, da je treba še podrobnejše organizirati, upeljal v vsako župnijo poseben odbor KZ z lastno avtonomijo t. j. evidenco članov in blagajno. Župnijske KZ so organizirale vse farane in s tem pridobile mnogo članov. To je trpelo

do konca marca 1922, ko je litijsko glavarstvo videlo v tej organizaciji nek bavljav, češ, ni zakonito ustanovljeno; vsi načelniki župnijskih KZ z Galetom so morali na glavarstvo, kjer so dobili ukaz: »delovanje ustaviti, sicer bodo imeli s sodnijo opraviti«.

Načelnik Gale, sit intrig, vložil 5. aprila 1922 za okrajno KZ in 14. aprila 1922 jih pokrajinska uprava potrdi; od takrat danes je organizacija močna in podobna zavedni armadi, katera deluje kot neka krepka sila med ljudstvom in vzgaja novih bojevnikov. Načelnik vodi izvrstno upeljano pisarno, v kateri ima vsak član pomoč bodisi da iščemo nasvetov, informacij, izgovarjajo prošnje, prizive, vloge, sploh dela samo za našo korist. Danes ima okrajna KZ včlanjene župnije Prežganje 281 članov, Janče 176 članov, Stanga 182 članov, Javor nad 60 članov, torej skupno 4 župnije 700 članov. Od marca 1922 do danes je pisarna rešila 268 vlog, kakor izkazuje vložni zapisnik in sicer v letu 1922 155, letos pa je 113. Napravilo se je nešteto prošenj, mnogo napovedi za dohodnino, prizivov proti odmeri iste, več vlog itd. in to velikokrat z izvrstnim uspehom. Mnog stotak, da celo mnog tisočak, se je ljudem s tem prihranil.

OKZ skrbi za reden pouk vseh članov o politiki po svojem načelniku, ki vsaj 4-krat na leto obišče vse župnijske podružnice in nam poljudno razloži položaj. — Dozdaj smo imeli samo po 2 K udnine; župnijske podružnice imajo denar in celo okrajna centrala ima 802 krome v blagajni.

Kajne, se postavimo, le zavidajte nas in skušajte nas prekositi. O pa nas že ne boste. Ne rečejo nam zastoj »Trebeljeva republika«. Naš Gale že zna voditi to »republiko«, zato smo ga pa vnovič izvolili za »prezidenta«.

Leskovec pri Višnjigori. OKZ Trebeljevska je priredila 17. junija pri nas stanek gospodarjev. Govorila sta g. Gale o Kmetijski zvezi, nje pomenu, podrobni upeljavi in koristih, ki jo imajo člani od nje. G. Krištof pa je temeljito pojasnil politični položaj in nas opozoril na važnost organizacije ter na živo potrebo vzajemnosti in vstrajnosti. — Oba gospoda smo naprosili, da še večkrat prideta med nas.

Šmartno pri Litiji. Občni zbor KZ se bo vršil v nedeljo 24. t. m. takoj po prvi sv. maši. Vsi člani se vabite, da se občnega zbora polnoštevilno udeležite.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

Ljudska posojilnica

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6 (tik za
franciškansko cerkvijo)
obrestuje hranilne vloge in vloge v tekočem
računu po

5%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.
Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja
slovenska posojilnica. Koncem decembra 1922
je imela nad 116 milijonov kron hranilnih
vlog in nad 1.100.000 — kron rezervnih za-
kladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni
kredit (proti mučici), na hipoteke in v te-
kočem računu.

Gospodarski obzornik.

Zemljiški davek — prenovljen.

Znano je, da se pripravlja preosnova raznih davkov. Naročniki raznih časnikov se opravičeno nadajamo, da nam bodo naši listi prinesli točne posnetke teh zakonskih načrtov, da bomo vsaj vedeli, zakaj gre in ne bomo naenkrat postavljeni pred trde paragrafe — in poštno davčne položnice — ko si nihče ne bo več mogel pomagati.

O zemljarini, pri kateri so kmetje najbolj prizadeti, je »Domoljub« v št. 22 uže poročal. Morda ne bo odveč, če dodamo ondi izraženim mislim še nekaj besed, — če se bo sploh dalo pri sedanjih razmerah na vladi kaj doseči.

Pred vojsko se je od sto kron čistega donosa plačevalo malo manj kot 23 kron zemljarine (22,7); Sedaj je čisti katastralni donos v Sloveniji za 4 krat povečan, in od tega zneska 20% (ena petina) je zemljiški davek in poleg tega še 150% državna naklada, seveda brez občinskih doklad (za šole, reveže, cerkve), ki so se povsod znatno povečale. Ta direktni zemljiški davek sam na sebi bi ob tej draginji še ne bil tako visok. A zemljiškega davka ne gre presojevati samega zase, ampak v zvezi z vsemi drugimi dajatvami, ki zadenejo našega kmeta. Kmetje zidajo šole, vzdržujejo cerkve, cerkvene uslužbence, duhovnike — to je tudi davek, kakršnega recimo kak banka kruto malo plača. Naša vlada se za potrebe katoliške cerkve jako malo briga; naše cerkve, ki so po večini uboge, so še tisto izgubile, kar so imele, ker se vlada ne zmeni niti za to, da bi plačevala obresti vsaj za predvojne obligacije. Za pravoslavno cerkev prihranijo vladni krogi še zmeraj kaj materinega srca — za katoliške skrbi mačeha. Če hočejo kat. Slovani imeti v redu bogoslužje in svoje duhovne — morajo izvečine sami za to skrbeti, dasi njihov davek tudi pride v korist drugovercem.

Slovinci smo se civilizirali, kar pride sedaj večkrat na pot, če nosimo obleko iz češkega in angleškega blaga, in ne več platnenih hlač in sukenj iz domače volne, kakor tovariši-kmetje na jugu — koliko stroškov in trošarine plača radi tega Slovenija.

V Srbiji ne manjka živeža nobenega, Slovenija ga kupi na leto 5 do 7000 vagonov. Kakšen občuten davek so pri nas procenti, v Srbiji tega ne poznajo. Hišno-razrednega davka plača Slovenija 1 milijon dinarjev (seveda tudi doklade zraven) — na jugu tega ni. Zato smo te misli, da bi bilo krivično, če bi se zemljiški davek v Sloveniji odmerjal brez ozira na te okolnosti.

Dva strokovnjaka — dr. Eller in H.

Vodopivec — sta se izrekla za to, da se višji zemljiški davek kontingentira za posamezne pokrajine v toliko, kolikor višje so bile cene od l. 1913, do let 1919, 1920 in 1922. Da se bo davek res kontingentiral je prav verjetno, ugovarjati pa moramo, da bi se povečal po ključu, povzetem iz časa najhujše draginje. Kar bodo sedaj napravili, bo najbrže ostalo leta in leta — ali naj bo torej za dolgo prihodnost merodajna sedanja draginja?

Povečani davek naj bi se v Sloveniji jel pobirati vže ob novem letu 1924 — v Srbiji šele — ko bodo katastri narejeni — kdaj bo to — strokovnjaki pravijo, da komaj v 15 letih. Ta stvar je skoro smešna. Če se zemljiški davek poveča, naj se poveča po celi državi, in ne v Sloveniji 10 let prej.

Gospod Vodopivec priporoča štiri bonitetne razrede, sedaj jih imamo pri katastru, kolikor je nam znano, 6 razredov, med katerimi je, kar se davka tiče, precej razločka. Zato smo odločno za to, da vsi razredi ostanejo, kakor so. Se pri 4. razredu, recimo pri travnikih precej visok davek, kaj pa kak gorat, skalnat, z grmovjem zaraščen svet.

POSPEŠEVANJE ŽIVINOREJE POTOM ZADRUŽNISTVA ALI POTOM PARAGRAFOV?

S pomočjo združništva se je pospeševala naša živinoreja zadnjih 10 let. Tudi kmetijske korporacije in oblasti so šle zadržam pri njihovem požrtvovalnem delu na roko. Ves razmah v naši živinoreji imamo pripisovati ravno požrtvovalnemu delovanju živinorejskih združenj.

Zadnji čas pa za to poklicane oblasti ne kažejo prave naklonjenosti našim združam in iščejo zopet tistih suhih paragrafov, s katerimi upajo potom birokratizma rešiti našo živinorejo grozečega propadanja. Koliko se doseže s takimi sredstvi, nam pove prav jasno oni paragraf v občinskem redu, ki govori, da je občina dolžna skrbeti za potrebno število sposobnih plemenjakov. Koliko nepotrebnege dela, pisarije, groženj so že oblasti na podlagi tega paragrafa napravile, a skoro brez vsakega uspeha. Pač pa ima združništvo s samopomočjo zaznamovati precej lepih uspehov. Kar se je zboljšalo pri naši živinoreji, to je vse delo naših združenj. Koliko se je nakupilo lepih plemenjakov na pobudo združenj, koliko krav in telic, koliko mrjaščkov! Koliko hlevov se je popravilo in uredilo z modernimi gnojiščji in gnojničnimi jamami! Urejevali so se pašniki. Prirejela so se na pobudo združenj premovanja in poučna potovanja. Vpostavilo se je pravo zbiranje plemenske

živine z vpostavitvijo rodovnikov. Koliko praktičnih gospodarskih predavanj in tečajev ter razkazovanj se je izvršilo na predlog združenj. Ustanovila so se živinorejska okrožja, da se doseže enotno delovanje združenj z določenim rejskim ciljem. Glavne smernice za smotreno pospeševanje živinoreje so se določevale na okrožnih sestankih, ki so pripravili tudi nova pravila za zadruge.

Po brezdvomno dobrih izkušnjah z združništvom pa se sedaj strokovnjaki hočejo zopet vrniti k birokratičnim načinom pospeševanja živinoreje. Sedaj hočejo zopet osnovati občinske odseke, kateri edini naj bi bili poklicani za pospeševanje živinoreje. Bojim se, da bodo ti odseki ravno toliko opravili, kakor oni zloglasni paragraf v občinskem redu o dolžnostih občine glede pospeševanja živinoreje, ali toliko, kolikor so dosegli isti strokovnjaki z deškimi klubi po ameriškem vzorcu. Porabilo se bo mnogo papirja, črnila, uspeh pa bo enak nič.

Kako nespametno je tako ravnanje! Če zadruge, ki je ustanovljena na podlagi samopomoči iz lastne podjetnosti in ima tudi gnotno podlago, le težko izvršuje svojo nalogo pospeševanja živinoreje, tem manj jo bodo mogli vršiti občinski živinorejski odseki, ki naj bi se prisilno izvolili na podlagi paragrafov.

Mnogo boljše in uspešneje je delati potom že preizkušenega združništva, kjer pridejo krajevne razmere in potrebe do vpoštevanja, kjer imajo poverjeno dolžnost izvežbani praktični živinorejci sami.

Za eksperimente naši živinorejci več niso. To pa ravno zato ne, ker so se pri združnem delu toliko naučili, da prav dobro razločujejo, kaj je za nas dobro in kaj slabo. Zato hočejo o svoji živinoreji tudi v bodoče sami odločevati.

Naše združništvo ima glede živinoreja točne načrte ter zahteva, da se po teh načrtih tudi dela ter tako pride do uspeha, mesto da se delajo poizkusi in menjajavo načrti in načini.

DOHODNINA NA KMETIH.

(Dopis z dežele.)

Letos se davčnemu šimelnu jako mudri predpisi osebne dohodnine. Lansko leto smo zvedeli šele avgusta meseca, koliko smo si prihranili oziroma koliko čistega dobička smo imeli kmetje v letu 1921. Letos pa, ker je bila lansko leto izredno »bogata« letina, imamo pa že maja meseca na svojih mizah čisti dobiček od lanskega »bogatega« pridelka iz naših zemljišč, predpisan seveda od davčne gospode tam gori iz bele Ljubljane. Čuditi se moramo bistrumnosti davčnih organov, ki tako natanko vse vedo in vidijo, koliko jaje so nanese naše kokoši, koliko piščet se je izvalilo, koliko litrov mleka so dale naše krave, koliko funtov masla so nabrale naše gospodinje itd. itd. Zakaj vse to imaš pred sabo napisano, aka zaprosiš za odmerno podlago. Kmet seveda tega sam ne ve, ker ne šteje, koliko kokoši mu je zneslo na leto in tudi mleka ne meri na litre, ampak kar na škafe, saj je bilo lansko leto toliko lepe in sočne krme, da niti stari penzjonirani davkarji ne pomnijo kaj takega. Torej se samo ob sebi razume, da je bilo mleka kot vode.

Naš denar v naše hranilnice!

Kmeti denar v liberalnih bankah se uporablja proti kmetu!

Pa še nekaj. Davčna oblast tudi natančno ve, koliko soldov si nesel v šparkaso in pravi: »Neumevno je, da niste napovedali tudi tega, da imate 90.000 K plodonosno naloženih v hranilnici.« Vprašali bi davčne bistroumnike samo to, naj tudi povedo, v kateri hranilnici je naložen ta denar.

Sicer pa k stvari. Lansko leto je Domoljub prinesel par člankov, kako silno krivično se je postopalo pri odmeri doh. davka, osobito pri nekaterih posestnikih. Letos se je pa davčna oblast vrgla še a hujšo silo skoro na vse kmete do zadnjega bajtarka ter ga tako obremenila z osebno dohodnino. Neumevno se nam zdi, da sme davčna oblast kar tako odmerjati ta davek čisto po svoje pod imenom dohodnina. Kako more imeti kmet v tako slabih letih kot so bila že nekaj let sem, toliko »čistih«, da bi prišel vpoštev pri doh. davku. Ne rečemo, da se ne predpiše kakemu večjemu posestniku res nekaj tega davka. Ali kakor postopa davčna oblast sedaj pri predpisih tega davka, presega vse meje. Kmetje smo dognali, da davčna oblast naravnost vara nas kmete pri predpisih dohodnine. Vse mogoče dohodke si izmišlja pri kmetu in potem od teh dohodkov zahteva doh. davek. Vse polno slučajev to dokazuje, da pri davčnem oblastvu ni vse v redu. Neki posestnik je vprašal za odmero podlago. Ker se mu je zdela odmera previsoka in sicer od dohodkov, ki jih ni nikoli imel, je vprašal še enkrat. In drugič mu pošljejo res drugačen račun od ravno istega leta. Zopet drugi slučaj. Lansko leto je dobil neki posestnik na zahtevo od davkarije potrdilo, da je davke od prejšnjega leta vse poravnal. A letos ga davkarija tirja za okrog 1600 K zaostalih davkov. Iz tega se da sklepati, da vlada na davčnih uradih silen nered.

Ali je potem kaj čudno, ako so se začeli kmetje upirati takim krivicam davčnega režima? Kmetje nočejo plačevati tega davka, ker vidijo in dokazujejo, da se jim je na podlagi lažnivih in izmišljenih dohodkov predpisal tako velik davek. Davkarija pa tirja kar naprej ter ima enega uradnika samo zato, da hodi tirjat in rubit po kmetih razne predmete. Toda dosti mora biti teh šikan. Krivice se morajo popraviti in sicer na ta način, da se davčni predpisi za osebno dohodnino popolnoma ustavijo, osobito pa rubežni in druge take terjatve ter se na novo preišče, zakaj davčna oblastva predpisujejo ta tako krivični podlagi doh. davek. Sem spada najprej višnjegorski sodni okraj, ker tu se gode največje krivice. Prosimo naše poslance, da naj obrnejo vso pozornost na to, in marsikaka nerednost se bo odkrila. Kmet ni molzna krava samo za davčni režim, temveč mora skrbeti še za kaj drugega.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Papirnatega denarja v naši državi je bilo v prometu dne 8. junija za 5555 milijonov 800 tisoč denarjev. Tekom enega tedna dol je naraslo število bankovcev za 88 milijonov 400 tisoč denarjev.

g Koliko papirnatega denarja imajo v prometu v drugih državah. V Nemčiji imajo papirnatega denarja v prometu za 8668 milijard 750 milijonov mark, v Avstriji za 4887 milijard avstrijskih kron, na Mažarskem za 119 milijard 200 milijonov mažar-

skih kron, na Francoskem za 86 milijard 740 milijonov 980 tisoč francoskih frankov.

g Papirnatega denarja v Švici je v prometu za 844 milijonov 800 tisoč frankov, dočim znaša njegovo pokritje v zlatu 689 milijonov 400 tisoč frankov. Dolgovi Evrope Ameriki. Na podlagi uradnih podatkov znaša dolg Evrope Ameriki 689 milijonov dolarjev, dočim je leta 1921 Evropa dolgovala Ameriki samo 540 milijonov dolarjev.

Vrednost tujega denarja.

Denar	11. jun.		15. jun.		18. jun.	
	K	v	K	v	K	v
ameriški dolarji (eden)	354	—	364	—	348	—
avstrijske krone (sto)	—	51	—	54	—	—
čehoslov. krone (ena)	11	72	11	—	10	48
angleški funti (eden)	—	—	—	—	—	—
francoski franki (eden)	—	—	—	—	—	—
italijanske lire (ena)	—	—	17	12	—	—
poljske marke (sto)	—	—	—	36	—	—

CENE.

g Znižanje cen sladkorju. Sindikat sladkornih tovarov je za ta mesec znižal cene sladkorju za 2,85 dinarja pri kilogramu. Obenem je razlika med kristalnim sladkorjem in sladkorjem v kockah znižana od 2 dinarja na 1,50 dinarja, tako da bo stal sladkor v kockah 25 dinarjev kilogram.

g Vinski trg. Pri nas v Sloveniji so ostale cene kot doslej, samo kupevni — Na tirvatskem prodajajo kmečka vina, močna 8 odstotkov, po 2,50 do 3 Din, 10 odstotna po 5 Din liter. V Vrhu (Banaf) stane 7 odstotno vino 1,50 Din za liter, dočim stane vožnja do Zagreba 1,50 do 1,75 Din za liter. — Dalmatinskemu vinu so cene znatno poskočile. Črno vino, ki je stalo meseca januarja in februarja še 84 do 85 Din za hektolitersko stopinjo, stane danes 50 Din, belo pa 45 Din, postavljeno v luko Baker. — Avstrija. Cene so neizpremenjene. Vinogradi kažejo dobro, vled dešar so pripravljeno vinogradniki, ki rabijo denar, prodati stare zaloge. Vina iz Spodnje Avstrije, močna 6 do 6,5 odstotkov, stanejo 3500 avstrijskih kron liter, 7 do 8 odstotna 4000 do 4500 avstrijskih kron za liter. — Mažarska. Trgovina je zelo slaba. Cene so kljub temu zelo visoke, ker rastejo dnevno stroški za obdelovanje vinogradov. 9 do 10 odstotna vina stanejo 100 do 120 mažarskih kron, boljše kakovosti 150 do 180 mažarskih kron za liter. Veliko povpraševanje je po starih vinih z alkoholom 12 do 19 stopinj, katere plačujejo po 400 do 500 mažarskih kron za liter. Izvoz je slab. — Čehoslovaška. Trgovina počiva popolnoma. Kupujejo je toliko, da pokrilejo najnujnejše potrebe. Cene padajo z ozirom na to, ker obetajo vinogradi zelo dobro. — Italija. Vinogradi obetajo izvrstno letino. Z ozirom na to, počiva trgovina, vendar so cene za fina vina stalne in še celo rastejo. Bela in črna vina slabše kakovosti so znatno cenejša. Na Južnem Tirolskem plačujejo bela vina po 80 do 85, a črna po 100 to 120 lir za hektoliter.

g Cene na žitnem trgu. Pšenica K 18, oves K 14, koruza K 13, prosena kaša K 24, moka K 29, otrobi K 8.

g Cene zabeli, mleku in siru. Ljubljana. Mleko 4 Din, bobinjski sir 47 do 55, domača mast 44, amerišanska 36, slabša slanina 38, boljša 43 Din. — Zagreb. Mleko 4 Din, mast 40, salo 33,50, ovčji sir 80, dalmatinski ovčji sir 37,50 Din. — Sarajevo. Maslo 60 do 65 Din, topljeni loj 27,50 do 30 Din, travniški sir 20 do 26,50 Din. — Beograd. Mast 38 do 40, slanina 34 do 36, salo 38 do 40, sladko mleko 4 do 5, kislo 8 do 10, surovo maslo 60 do 80, navadni sir 20 do 30 Din kilogram.

g Znižane cene slanini in teletini v Zagrebu. Na zagrebškem trgu so se znižale cene salu, slanini in teletini za 1 to 2 Din pri kilogramu.

g Gospodarska zveza prodaja po sledečih cenah: Semena: Domača detelja črna, plombirana, garantirano čista brez predence po Din 50. Lucerna ali nemška detelja po Din 40. Semenska pesa »Eckendorfer« in Namuth po Din 18. — Gnojila: Kalijeva sol, 42%, po Din 150 za 100 kg. Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 260 za 100 kg z vrečami. Rudniški superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 210 za 100 kg. Vreče po 100 kg. Bela razklejana kostna moka 82 do 84% po Din 275 za 100 kg. Tomaževa blindra 21% po Din 275 za 100 kilogramov. Cene veljajo pri odjemu originalnih vreč, pri vagonskih pošiljkih se iste znižajo. — Krmila: Lanene tropine po Din 5 za kg. Vreče po 50 kg. Orehove tropine, vsebujoče 42% beljakovin

in maščobe, po Din 8,50 za kg z vrečami vred. Vreče po 75 kg. Klajno apno po Din 4. — Vinogradniške in kmetijske potrebščine: Drvesne škroplivnice bakrene po Din 400. Modra galica po Din 13 za kg. Zveplo, dvojno rafinirano, po Din 4,25 za kg. Trierji (žitni čistilniki) trdke Heid po Din 3500 znamke I A, znamke I B Din 3000. Mlatilnice na ročni in gepeljni pogon po Din 4000. Mlatilnice na gepeljni pogon s siti in tresali po Din 5500. Gepeljni na 86 obratov po Din 4500, na 24 obratov po 4000 Din. Poleg tega so na razpolago vsakovrstni poljedelski stroji, kakor: čistilniki (pajetni), plugi, brane poljedelske, brane travniške, brzoparniki, gnojnične sesalke, vodne sesalke, lesene grablje, brusil za kose, kose itd.

DAVKI.

g Plačevanje polletnih taks. Delegacija ministristva financ v Ljubljani objavlja uradno: Kdor mora po taksi tarifi zakona o taksah in pristojbinah polletno plačati tako taks, se opozarja, da naj izpolni to obveznost za drugo polletje 1923 najkasneje do 15. julija 1923. Take takse so: Polletna taksa po tar. post. 64 (za pravico, da se točijo pijske pod milim nebom) 250 Din. Polletna taksa po tar. post. 65 (da se točijo pijske v baraki) 250 Din. Proti taksnim zavezancem, ki ne bi do 15. julija 1923 vplačali polletne takse, se bo kazensko postopalo.

g Dohodki carine so znašali v naši državi od 1. avgusta 1922 do 31. maja 1923 1221 milijonov, 250 tisoč, 517 dinarjev v srebru. V tem znesku je všteti za navedeni čas tudi dohodke carine v Sloveniji, ki so znašali 9 milijonov, 942 tisoč, 533 dinarjev v srebru.

ZIVINA.

g Cene živini: Voli debeli 17 do 17,50, volji rejeni 15 do 16, volji neregjeni 12 do 13, teleta, živa, po kvaliteti od 15 do 18 Din za kg. Praški živi po 23 do 24 Dn kg, zaklani po 28 do 29 Din kg. Krave klabasarije od 7 do 9 Din kg žive teže.

g Cene živini. V Sloveniji so povprečne cene za kilogram žive teže: Voli 15 do 16, poldebeli 11,50 do 14, bikli za klanje 9,50 do 14, debele krave 12 do 14, suhe 8 do 9,50, mlekarike 10 do 12,50, teleta 15,50 Din. — Svinje 5 do 6 tednov stare 150 do 230, 7 do 9 tednov 300 do 380, 3 mesece 400 do 600 Din. — Maribor. Na zadnji sejmu so prignali 271 glav; od tega 90 volov, 177 krav, 3 teleta in bika. Radi neugodnega vremena slab obisk. Cene za kilogram žive teže v dinarjih: volji debeli 14 do 15, poldebeli 12,25 do 13,75, plemenski 9,25 do 12, bikli za klanje 12, krave: klavne 13,50 do 14,50, plemenske 12 do 12,50, za klabase 8,25 do 11, molzne in breje 10 do 13,50, mlada živina 10 do 13,25. Cene izvoznih živini so bile deloma nespremenjene, deloma so nekoliko oslabele. Cene živini za domačo porabo so nekoliko narasle. — Zagreb. Na zadnji tedenski sejm so prignali srednje število živine; promet je bil srednji. Cene za kilogram žive teže v dinarjih: volji prve vrste 13,25 do 15, druge vrste 13 do 13,75, bosanska živina 8,75 do 12, krave domače prve vrste 13 do 13,75, teleta prve vrste 15,50 do 16,50, druge vrste 15 do 16, svinje pitane 22,50 do 25, druge vrste 20 do 21, tretje vrste 20 do 20,50. Konji so bili po 4 do 20 tisoč dinarjev. Seno stare 112,50 do 150, novo 112,50 do 125, detelja 125 do 150, slama 100 do 150 dinarjev za 100 kg. — Srbija. Pitani volji in bikli 12 do 14 Din, ove 4 Din za 1 kg žive teže. Svinje težke 100 do 120 kg 20 do 21 Din, nad 150 kg 22 Din, nad 180 kg 22 do 23 Din za 1 kg žive teže. — Dunaj. Voli 14,00 do 19,000, bikli in krave 14,000 do 18,000, suha živina 8000 do 14,000 za kg žive teže. Slabša kakovost je v cenah nazadovala. Svinje: dovoz 731 komadov, od teh 119 iz Danske. Promet miren, cene nespremenjene. Za 1 kg žive teže stanejo debele 23,000 do 27,000, mesnate 24,500 do 28,000 avstrijskih kron.

g Vlada kupuje plemensko živino. Poljedelsko ministrstvo je imenovalo tri komisije v svrhu nabave plemenske živine za državna imetja v vsaj državi. Ena takih komisij bo odpozovala v kratkem v Švico v svrhu nakupa bikov simentalke pasme.

Gazela-milo

je najboljši domači izdelek. Dobl se v vsaki trgovini.

IZVOZ IN UVOZ.

g Odrava uvozne carine na meso v Italiji. Iz Rima poročajo, da je italijanski ministrski svet sklenil odpraviti uvozno carino za meso in konservirano meso, na konservirano ribo ter živo živino.

ZADRUŽNISTVO.

g Zborevanje poljedelskih zadrug se bo vršilo 29. in 30. septembra 1923 v Somboru. Udeležile se ga bodo tudi druge poljedelske zadruge v državi. g Kmetске zadrugištvе na Grškem. Glasom uradnih podatkov grškega poljedelskega ministrstva je bilo koncem leta 1922 stanje grškega zadrugištva sledeče: Število prostih zadrug 1816, članov 95 tisoč 726, glavnic 7 milijonov 418 tisoč 411 drahem in 65 milijonov 45 tisoč 532 drahem prometa. Razen tega je bilo 47 obveznih zadrug s 8693 člani, 815 tisoč 950 drahem glavnic in 2 milijona 808 tisoč drahem prometa. Grški kmetje, ki so ostali v mejah Turčije, imajo 215 zadrug s 2200 člani in 1 milijon 200 tisoč drahem glavnic. Grška Narodna banka je kmetiskim zadrugam leta 1922 dovolila 75 milijonov 556 tisoč 637 drahem kredita, vrednost za zadruge nabavljenih potrebščin in prodanih poljskih pridelkov pa dosega sto tisoč milijonov. Kmetiske zadrugištvo se je začelo na Grškem ustanavljati šele koncem leta 1913. Danes šteje že nad 2000 zadrug.

RAZNO.

g Čebelarска podružnica v Dolskem priredi enodnevni čebelarski tečaj na dan sv. Petra in Pavla. Prične se ob 9. uri dopoldne pri čebelnjaku A. Jemca v Petelinjah. Pridite vsi čebelarji!

g V St. Juriju pod Kumom se bo na dan sv. Janeza Krstnika, dne 24. junija zopet vršil običajni semenj. Kupci vabljent.

g Stanje hmeljskih nasadov. Iz Zalca v Savinjski dolini poročajo: Ker je znašala povprečna jutranja temperatura od našega zadnjega pročila le 7 in pol stopinje R, se tudi rastlina ni mogla posebno razvijati. Od začetka krepki nasadi so dorasli do vrha drogov, oziroma ogradje, imajo mnogo panog in obljubljajo bogato letino. Neugoden upliv vremena se kaže posebno v slabotnih nasadih, v katerih je trta zrastle komaj dva do tri metre visoke. Solčno vreme, posebno pa tople noči bi rastlini dobrodošle. Mokrote je več ko potrebno. O hmeljskih škodljivcih ni kaj bistvenega poročati. Kulturna dela v hmeljnikih bodo skoro končana. — Iz Zataca na Češkoslovaškem poročajo: Povpraševanje in cene po hmelju naraščajo. Lanski pridelek se plačuje do 1100 češkoslovaških kron, predlanski do 700 za 50 kg. Razpoloženje in cene zelo čvrste. — Vreme je bilo zadnji teden prav neugodno — hladno in deževno, noči skoro mrzle, temperatura plus 3 stopinje R. Aphid-muhe in hmeljske ušice so razširjene po celem okolišju. V višjih legab jih ni toliko, zato pa temveč v nižjih, kjer so hmeljarji tudi zaradi tega, ker je dotok novih muh prenehal. Muh je torej manj, pač pa se je njihova zalega (ušice) zelo pomnožila. Če se vreme kmalu ne izpremeni, bo letošnja letina ogrožena. Mokrote je več kot potrebno v zemlji. Stanje hmeljskih nasadov je povprečno še vedno prav povoljno. V glavnih legab je rastlina dospela do trichetr drogov, oziroma žic ter ima obilo panog. Kljub okuženju po ušici se na zunanosti rastline nič ne vidi; ona raste počasi dalje. V nasadih, ki so trpeli po bolhaču, so trte tudi že 1 do 2 metra visoke, vendar so slabotne. Po prodaji tobačnega ekstrakta sklepati, se je škropljenja poprijel precejšnji del hmeljarjev, dasi so stroški obilni; mnogo hmeljarjev pa prepusti izid letošnje letine poteku vremena.

g Stanje svetovne setve. Mednarodni zavod za poljedelstvo v Rimu je izdal o svetovni setvi sledeče poročilo: V začetku maja je bilo stanje setve v Evropi in severni Afriki ugodnejše. April je bil za razvoj ugodnejši kot pa lansko leto. Pomladna setev se je nekoliko zakasnila, toda izgledi so kljub temu dobri. V Združenih državah se presoja stanje zimske setve vesled zadostnega dežja ugodno in tudi pomladna setev je imela dovolj mokrote.

g O zavarovanju in zavarovalnicah. Piše se nam: Stroškov in izdatkov ima naš slovenski gospodar toliko, da se s strahom vprašuje dostikrat: le kje bom jemal? Vedno gleda, da svoje izdatke kolikor mogoče omeji na najpotrebnejše. So pa tudi izdatki, pri katerih ne more in ne sme preveč varčevati. Doklar ima n. pr. streha le manjše poudobe, se leta še s majhnimi stroški da popraviti. Cim dalj se odlašne, tem večji so sveda stroški in

škoda, ki jo napravi vlaga. Tako je pri večih stvarih, katere bi lahko naštel. Eden teh izdatkov, pri katerem težko brez velike škode varčujemo, je ravno zavarovanje. Nesreče so bile in bodo, nikdar nismo popolnoma brez skrbi, posebno ne sedaj v vročem poletju. Nad tisočih biš bodo viseli pogoste pogubni, črni oblaki — v njih pa skrite ognjene kače. Kam bodo švigile? Tega ne vemo, ali gorje onemu, lahko je ob vse! Večina naših posestnikov in obrtnikov je zavarovanih le za male predvojne vsote. Kako in kaj si bo mogel pomagati, če dobi kvečjem 10 do 20 tisoč kron; težko bo dosti za plače tesarjem in za žeblje. Drugi so pa zavarovani še za 2 do 5 tisoč kron, kar ni niti za en voz opeke. Treba je pomisliti, da je veljava denarja najmanj sto krat padla. Če si bil pred vojno zavarovan za 2 tisoč, moraš biti sedaj za najmanj 200 tisoč kron. Le žal, da so bile zavarovalnice zaradi draginje papirja, poštnine, davka in cele uprave prisiljene zvišati prvotne povojne doklade, tako, da morajo plačevati posamezniki n. pr. od zavarovane vsote 100.000 K vsega skupaj približno do 70 do 80 dinarjev za opečno stroho. Vsakdo je po novih zakonih lahko zavarovan tudi pri dveh zavarovalnicah. Saj les za nov krov hiše mogoče že še nabere nesrečni pogorelec pri gozdnih posestnikih, ako so v dotičnem kraju, toda kje je potem za opeko in delavce? Kaj pa bi počel gospodar, ako bi pogorela cela vas? Kako bo mogel v tem slučaju računati na pomoč? — Kot eno naših zanesljivih domačih zavarovalnic priporočamo zlasti »Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani«, koje zastopniki so v vsaki fari. Ona tudi podpira po možnosti občekoristne naše naprave. — O koristih življenskega zavarovanja pa prihodnjilj.

g Zakonski predlog o državni poljedelski banki je po vesteh iz Beograda že izdelan in bo v bližnjih dneh predložen narodni skupščini. Po nastajanju strokovnjakov je načrt za koristi poljedelcov ugoden. Zakonski načrt predvideva tri vrste kreditov: dolgodobno, srednjedobno in kratkodobno. Krediti se bodo dovoljevali na zastavno jamstvo treh oseb, na živino, orodje, stroje in na zemljišča. Okrajna uprava državne poljedelske banke bo mogla dajati kredite do zneska 6000 Din. Temeljna glavnica bo znašala 100 milijonov dinarjev in bo dobivala naslednje letne prispevke: tretjino čistega dobička razrodne loterije, tretjino čistega dobička države v Narodni banki in v Državni hipotekarni banki, ter končno 10 odstotkov čistega dobička državnih hranilnic.

g Pred velikimi polomi trgovskih tvrdk v Sarajevu. Jugoslavenski List piše, da se nahaja več trgovskih firm v Sarajevu pred gotovim polomom zaradi neuspešnih spekulacij. Ena modna firma je že ustavila plačila. Njene obveznosti znašajo baje tri milijone dinarjev.

g Zanimivi poskusi s krompirjem. Znano je, da krompir rad v vsakem oziru oslabi in postaja vedno bolj zanikern, če sadimo na istem svetu vedno isto vrsto. Zato je treba razne vrste krompirja pogosto izmenjavati. Sedaj so ljubili v Zagreb nove vrste krompirja s Češkega in delajo z njim poskuse, kako bi se obnesle v naših krajih.

g Mažarska in naša vojna odškodnina. Na podlagi uradnega obvestila je prešla naša država do sedaj na račun vojne odškodnine od Mažarske 1805 konj, 2886 glave goveje živine, 1567 ovac ter 23 tisoč 800 ton premoga.

Volilni izidi.

Volilni okraj Kočevje

Občina	Označba volišča	Število volilcev volišča	Vrstni red in označba kandidatnih list								Skupni štev. vol. glasov
			SLS	SKS	NLS (Slatari)	NSS	JDS	Kom.	Radik.	Seolj. domsk.	
Banjaloka . . .	Banjaloka	309	153	2	—	—	4	3	7	3	173
Borovec . . .	Borovec	151	21	5	—	—	1	5	55	4	91
Briga . . .	Cvišterji	327	15	16	1	3	8	116	85	1	245
Zeljne (Sele) . .	Dolenja vas	527	357	7	—	1	12	7	18	1	400
Dolenja vas . .	Draga	318	100	10	—	5	16	1	4	5	150
Trava . . .	Dvorska vas	440	302	49	—	2	5	5	1	1	365
Sv. Gregor . . .	Para	383	189	—	1	—	8	63	—	—	261
Fara . . .	Hrib	649	356	20	2	3	40	45	1	2	469
Loški Potok . .	Gotenica										
Koče . . .	Kočevska Reka	374	42	—	—	1	11	33	100	2	139
Kočevska Reka .	Kočevje	776	76	9	3	33	80	134	171	8	514
Kočevje . . .	Knežja Lipa	112	12	23	2	—	1	—	48	1	87
Knežja Lipa . .	Spodnji log										
Spodnji log . .	Koprivnik	312	5	53	1	—	3	1	149	10	222
Koprivnik . . .	Nemška Loka	245	168	18	—	4	1	—	—	4	196
Nemška Loka . .	Lužarji	244	73	3	1	1	14	34	60	6	132
Lužarji . . .	Črni potok	162	23	5	2	3	12	31	41	1	117
Črni potok . .	Livold										
Livold . . .	Novi Lazi										
Novi Lazi . . .	Morava	769	542	62	6	—	7	12	—	4	633
Morava . . .	Videm										
Videm . . .	Mala gora	233	29	1	—	1	1	8	129	1	170
Mala gora . . .	Polom										
Polom . . .	Mozelj	280	47	67	1	—	4	10	62	1	192
Mozelj . . .	Osišnica	339	137	4	6	8	8	—	7	7	172
Osišnica . . .	Pri cerkvi	209	178	—	—	—	1	—	—	—	179
Pri cerkvi . . .	Dane	722	371	9	11	40	125	19	1	2	578
Dane . . .	Ribnica	266	144	27	2	25	5	3	2	5	213
Ribnica . . .	Rob	364	192	29	1	2	3	3	1	4	235
Rob . . .	Turjak										
Turjak . . .	Gora	684	357	20	12	3	90	6	—	1	519
Gora . . .	Sodražica										
Sodražica . . .	Stara cerkev	319	22	4	2	1	8	53	120	2	222
Stara cerkev . .	Stari log	192	17	1	1	2	3	15	112	2	153
Stari log . . .	Velike Lašče	167	59	75	—	1	6	1	—	2	144
Velike Lašče . .	Jurjevica										
Jurjevica . . .	Sušje	346	205	18	5	7	11	11	1	—	253
Sušje . . .	Poljane										
Poljane . . .	Skupaj . . .	10,118	4230	537	60	141	468	619	1185	90	7540

Tedenske novice.

d Veliki katoliški shod za celo Slove-
ijo se bo vršil dne 26. avgusta v Ljubljani.
Društva: Ali se pridno pripravljate?

Na evharistični kongres v Zagrebu
moramo iti Slovenci v častnem številu!
Jugoslovanski škofje so sklenili, da naj
bo ta shod letos. Kongres bo velike važ-
nosti za povzdigo katoliškega življenja v
Jugoslaviji. Slovenci pa, ki se štejemo,
da smo med Jugoslavlani najbolj napred-
ni, moramo dati našim bratom dober
zgod. Pojdimo torej v Zagreb v velikem
številu! Zagreb nam je blizu in Zagreb
je zelo lepo mesto, ki si ga je vredno pog-
ledati. Kongres pa obeta biti velikasten,
pričakujejo do 100.000 udeležencev. Od-
ločiti in prigrasiti se je treba. V Zagrebu
bočejo vedeti do 15. julija število udele-
zencev, da jim morejo pravočasno pre-
skrbeti stanovanje in hrano. Pozivljamo
torej in prosimo vse verne Slovence, po-
sebnost še one, ki so bliže Zagrebu, da se
čimprej prigrasijo pri svojih župnih ura-
dih, v Ljubljani pa pri Ničmanu. Kon-
gres bo v soboto 18. in v nedeljo 19.
avgusta; glavna reč bo v nedeljo.

d Proslava treznosti. Srbi, med kateri-
mi je treznostna ideja zelo jaka in razvita,
so sprožili misel o »Proslavi treznosti«. Od
16. do 22. aprila je bil v Srbiji treznostni
teden. Zadnji dan, v nedeljo 22. aprila, so
priredili v Belgradu veliko manifestacijo za
treznostno misel s prevodom po mestu v ka-
terem so korakale množice navdušenih, ve-
činoma mladih trezvenjakov, noseč napise,
s katerimi pozivljajo na boj proti demonu
alkoholu, na delo in k zmagi treznosti.
»Proslava treznosti« je bila določena za ce-
lo državo. Pri nas, ki smo o tem prepozno
izvedeli, je nismo mogli tisti dan in teden
obhajati. Zato hočemo za letošnje to nadome-
stiti v nedeljo 24. junija. — Spričo
strašnega pijančevanja, pi vlada po celi Slo-
veniji, bi bil skrajni čas, da se dvigne k od-
poru, kar je treznega v deželi. Ta dan mo-
ramo zbrati vse moči k temu odporu. Poziv-
ljamo zlasti vse oblasti in vsa prosvetna
društva, da bodo storila svojo dolžnost in
pokazala dejansko voljo, delati resno za vz-
gojo in prosveto naroda. Zdravstveni odde-
lek za Slovenijo je ponudil v ta namen vso
svojo moč. Po vseh krajih bodo to nedeljo
predavali o alkoholizmu zdravniki. Po dru-
gih krajih naj bi društva sama priredila
slična predavanja, obenem pa začela z res-
ničnim delom ozir. organizacijo proti pijan-
čevanju in z njim združeno podivjanostjo.
— Sveta Vojska.

d Kaj dela Radić, po pravici poprašu-
jejo naši ljudje. Mi tudi. Kaj dela vendar
Radić? Naši poslanci bijejo v Belgradu ljut
boj za slovenske pravice, marsikaj doseže-
jo, veliko ostrin, ki so naperjene v Slove-
nijo, izbijejo, neprenehoma tolčejo ob ve-
sersko centralistično zidovje, katero so po-
magali sezidati naši Jutrovci, Domovinarji
in samostojneži, toda zgodba bi se v cni
noči obrnila, ko bi gospod Radić več delal
in manj govoril, ter bi namesto praznih

groženj poslal v Belgrad svojih 70 poslan-
cev. Pašič si na vso moč mane roke, da
Radića ni v Belgrad in da more tako s cen-
tralizmom, ki ga podpira Radić, udrihati
po Hrvatih in Slovencih. Z Radićevim ča-
kanjem tečejo slovenske in hrvatske mili-
jarde kar po Savi v Belgrad in Radić niti z
mezincem ne zgane, da bi jih zajezil. Ali
čaka, da bo Sava sama začela nazaj teči in
nositi slovenske in hrvatske milijarde zo-
pet na Hrvatsko in v Slovenijo.

d Za vojsko. Pribičević je v državnem
zboru v imenu liberalne stranke ostro pri-
jemal zunanjšega ministra dr. Ninčića, za-
kaj ni sedaj napovedal vojske Bolgarom,
da bi zaščitil Stambolijskega. Zunanji mi-
nister mu je dal zaslužen odgovor. — Libe-
ralci, ki v Sloveniji vsiljujejo med ljudi
brezversko »Jutro« in »Domovino«, bi na
vsak način radi vojsko. Zakaj? Ker se v
vojski da veliko zaslužiti, z bajoneti vla-
dati in nasprotnike v fronto pošiljati. Zato
so za vojsko. Ljudje, ali se ne sramujete
»Domovino« in »Jutro« sploh v roke pri-
jeti? Ali hočete še enkrat svoje moče in
fante poslati v strelske jarke samo zato,
ker hočejo tako liberalci. Ni dovolj, da so
vas prodali velesrbskemu centralizmu, ki
vas do kosti izmzgava, hočejo tudi, da iz-
krvavite v njihov blagor.

d Po toči poškodovanim. Narodna skup-
ščina je sprejela predlog, da se določi za po-
toči poškodovanim krajem 120 milijonov di-
narjev kredita. Opozarjamo vse tiste posest-
nike, ki so v zadnjem času trpeli hudo ško-
do vsled toče, da škodo takoj prijavijo gla-
varstvu s prošnjo, da se jim prizna podpo-
ra iz dovoljenega kredita. Obtem naj pre-
ko tajništva SLS obveste o tem Jugoslovanski
klub. — Kredit 120 milijonov dinarjev
se je dovolil na izrecno zahtevo naših po-
slancev in zemljeradnikov.

d Koroški Slovenci se pridno priprav-
ljajo na deželno in državnozborske volitve.

d Vojaški zakon. Natašččen potek o raz-
pravi o vojnem zakonu v tozadevnem od-
boru narodne skupščine prinesemo v pri-
hodnji številki.

d Zaradi malega števila vlakov in radi
nepravilnih zvez istih na Gorenjskem je
zahteval poslanec Brodar pri železniškem
ministrstvu, da se temu nedostatku odpo-
more.

d Stariši, varujte svoje otroke pred so-
kolskim strupom. Samo trezen in pošten
rod more kljubovati stoterim sovražnikom
in se gospodarsko vzdržati.

d Resnico je govoril Pucelj, ko je dejal
v svojem znanem govoru v parlamentu; da
(samostojneži) niso glasovali za sedanjo
ustavo, ker se nam je reklo, da je domovina
v opasnosti, iz ljubezni do vlade smo začas-
no popustili v svojem kmetiskem programu
in glasovali za ustavo. Da, da! Pucelj, lju-
bezen do vlade, minister za kmetijstvo, in
zopet ljubezen do vlade. To je prva resnica.
Druga resnica pa je tale: Pucelj je iz lju-
bezni do vlade začasno popustil na svojem
programu — volilci pa Pucelja za vedno od-
slovili iz vlade.

d Odlomek iz vojaškega pisma. Pišete
mi radi onega fanta iz Ljubljane, kateri je
umrl tukaj. (Brandšteter). Res; lahko bi se
ozdravil. Godilo se je takole: Imel je baje
trebušni tifus. Prvič je padel na vežbi. Ko-

mandir čete ga je surovo spravil kvišku, da
je moral z veliko težavo nadaljevati sokol-
ske vaje. Drugi dan se je javil na »lekarstvo
pomoč« (k zdravniku), a ga ni hotel nared-
nik vpisati. Odgnal ga je s »švindlerjem«.
Čez par dni ga je na ponovno prošnjo spre-
jel. Dobil je od zdravnika dva dni »pošte-
de« (opravljal je doma lažja dela). Kmalu se
je zopet javil k zdravniku, a zdravnik ga ni
sprejel. Ker je bil pa vedno slabšeji, ga je
moral zdravnik dati v »ambulanto« (t. j. do-
mača bolnica). Čez dva dni so ga napol mrt-
vega odpeljali v vojaško bolnico v Belgrad
in čez 6 dni je došla telefonična vest, da je
umrl. Marsikateri se je že pritožil domu,
kako se nam godi, a kaj, ko so šla pisma v
koš ali pa v peč. Pred kratkim je koman-
dant bataljona podpukovnik Lazar Popović
prepovedal pisati domu, kako se tu godi.
Rekel je še celo, da kdor bo šel tožiti do-
mu, da mu gre tu slabo, bo kaznovan. Vsak-
do se mora hvaliti, da se mu dobro godi.
Plačila imamo 13.50 Din. Pa moramo dati
za različne potrebščine mesečno 25 Din.
Samo za perilo vsak teden 12 K. Ako se
ubije kaka šipa, plačati jo moramo vojaki,
kupiti si moramo krtače za ribati, metle.
Ako hoče kdo pisati domu in potrebuje
znamko, mora kupiti tudi zavitek in papir.
Civilna obleka je bila skoro vsem ukra-
dena.

d Samostojceži rabijo denarja, ker so
državni viri zanje zaenkrat zaprti. Zato bi
se pa na vsak način radi prilastili denarja
našega združništva, da bi uganjali z njim
korupejo, kakor znajo samo liberalci in da
bi odirali našega kmeta po nekdanjem vzor-
cu liberalnih kryososov. Ker pa ne morejo
zdravemu združništvu blizu — zakaj sle-
herna zdrava stvar se brani boleznim — so
naredili načrt: obreknjmo in lagajmo, mor-
da se nam s tem posreči nekaj kmetijskih ti-
sočakov spraviti v naše roke. Zato so začeli
pod zaščito netožljivega poslanca Puelja kar
na debelo lagati o našem združništvu. Ze
zadnjič smo ovrgli par njihovih laži, danes
imamo zopet to častno priliko. Kmetijski list
laže, da je poslanec Brodar dobil od Za-
družne zveze 800.000 kron za volitve. Kakor
se iz tega vidi, so morale samostojneže vo-
litve silno veliko stati, če na vsakega po-
slanca računajo kar 800.000 kron. Mi pa čis-
to z mirno vestjo izjavljamo, da Brodar ni
dobil prav nobenega fлека ne od Zadržne
zveze ne od kod drugod in da je stroške,
kolikor jih je imel z agitacijo, sam nosil.
Kmetijski list se je torej zopet enkrat de-
belo zlagal.

d Tepeni Orjunci. V Mostarju je došlo
na kolodvor šest naših fantov, ki so spre-
mili svoje tovariše na vlak. Za njimi je pri-
šlo trideset z revolverji oboroženih or-
juncev, ki so začeli brez povoda napadati
naše fante in z revolverji streljati. Fantje
so v silobranu pograbili stole ter tako pre-
teplili orjunce, da sta bila dva težko ranjena,
mnogi pa lahko. Orožniki so boj končali s
tem, da so vse zaprli, toda so naše fante ta-
koj spustili, ker niso pri njih našli nobene-
ga orožja.

Industrijsko-obrtno vzorčna izložba združena
z vrtnarsko, umetniško in gradbeno razstavo v Ma-
riboru od 15. do 26. avgusta 1923. — Tehnične pri-
rave za razstavo so v polnem teku, potrebno je le,
da vsi oni industrijalci in obrtniki, ki se mislijo
letošnje razstave udeležiti, čimprej svoje prijaj-

nice vpošljejo in naj ne čakajo do zadnjega dneva 1. j. do 1. julija, ker do tega dne morajo biti vse prijavnice že v rokah uprave razstave. Prijavni rok poteče s prvim julijem, po tem roku došle prijavnice se bodoje le v toliko upoštevale, kolikor bo še prostora na razpolago.

d Posebni vlak Ljubljana-Praga in nazaj se pripravlja za prvo polovico septembra, da bodo vsakdo mogel obiskati tudi jesenski praški velesmenj. Vožnja bo po Jugoslaviji za polovično ceno, po Čehoslovaški pa 35 procentni popust. Za vizumske ugodnosti, stanovanje v Pragi itd. bo poskrbljeno. Podrobnosti o tem izletu se še objavijo, vendar pa se občinstvo naproša, da že sedaj začne s prijavi. Prijave sprejema in daje pojasnila Urad Ljubljanskega velesenjma v Ljubljani, Telefon int. 130.

d Pisma naših vojakov iz Makedonije niso vesela. Zato naši poslanci neprenehoma stoje nad vojnim ministrom in zahtevajo, naj slovenski fantje služijo v slovenski zemlji. Poleg tega mu neprestano javljajo vojaške pritožbe. Naši poslanci imajo trdno upanje, da bodo v tem oziru končno le uspeli in bo vojna uprava polagoma naše fante nastanjevala na Slovenskem.

d Na Vačah pri Litiji priredi v nedeljo 15. julija litijska orlovska srenja javni nastop. — Dopoldan dohod gostov, ob 10. uri sv. maša, potem javno zborovanje. Popoldan ob pol treh javna telovadba. Pri vsej prireditvi sodeluje godba na pihala. Telovadni spored bo obsegal zelo zanimive točke orlovskega telovadnega programa. — Vabino vse prijatelje orlovske misli le obilni udeležbi.

d Prostov. gasilno društvo na Zg. Brniku vabi vsa okoliška bratska društva k slavnostni prireditvi, ki se vrši dne 24. junija na Zg. Brniku. Dopoldne ob 10. uri sv. maša v domači podružnici, nato blagoslovljenje nove brizgalne, ki smo jo dobili po velikih težavah s Češkega. Popoldne prosta zabava z bogatim sporedom v prostorih g. Hočevarja. Pri prireditvi igra menška godba. Konec prireditve zvečer. K obilni udeležbi vabi — odbor.

d Visoka starost. V Zabnici pri Škofji loki je umrla 97 let stara Marija Logonder, teta pokojne matere poslana Brodarja. Njena najstarejša hči je stara 75 let.

d Na smrt obsojena je bila pred ljubljansko poroto Neža Janez iz Dvorske vasi pri Begunjah, ker je s sekuro ubila svojega moža.

d Domače je le domače, so dejale nekdanje naše gospodinje in zahtevale povsod le domače testenine »PEKATETE«. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

d Čevlje kupujte samo z znamko »Peko« ker so ti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga Ljubljana, Preg 20 na drobno tudi Aleksandrova cesta 1.

Sirom domovine.

VELIKE LASCE.

V zadnjem času se je nabralo več novosti. Predvsem smo dobili v fari že eno šolo, ki se je 1. maja slovesno otvorila na Karlovi. Tako se je izpolnila dolgoletna želja Dolincev, ki so morali pošiljati svoje otroke čez hrib v do dve uri hoda oddaljeno šolo v Lašce. Za upraviteljico dvorazrednice je imenovana naša neumorna učiteljica gđ. Bajčeva. — Robarji so nam zadnje nedelje v maju s predstavo »Dekle s biseric, napravili mnogo ubitka. Castitamo na uspehu, ki je sad požrtvovalnega ljudskega učitelja in želimo veliko uspehov pri zgradbi društvenega doma! — Za zvonovi dobimo tudi dovršene orgije. Tako bo naša sadnja vojna krtev šupne cerkve vrnjena nazaj po pomoči vernih ljudi. — Slana je napravila v maju precej škodo, vendar se dobro obrača in upamo na srednjedobro letino, katera se preživlja, naš hraj. Če ho pa še par takih letin kot lani, bodo tudi naši lepi gozdovi presli — obtesani pod Italije.

SAVA NA JESENICAH.

Neizprosna smrt je posegla v dobro znano družino Zvegelj in je leta napred dobrega očeta po štiri dnevni bolezn dne 12. januarja t. l. Po pretoku dveh mesecev je pa umrla njegova žena Marija Zvegelj dne 13. marca. In čez štirinajst dni potem je umrla očetova sestra, Marjeta Zvegelj dne 30. marca. In sedaj po pretoku dveh mesecev materine smrti je pa umrl sin Janes Zvegelj po 24 letni bolezni dne 16. maja. Torej v doli štiri mesecev štiri smrti slučajni v eni družini. Poživajte v miru!

IZ KAMNISKE OKOLICE.

Pred par meseci se je objavil v kamniškem glavarstvu pasji kontumac. Osumjenih je bilo nekaj psov da so stekli. Res, nad vse potrebno je to ker je nekaj groznega pasja steklina. Ali so pa bili res psi temeljito preiskani, da so stekli? Danes naj pes v hiši zalaja in je že proglašen za steklega. Ta ukaz se tako strogo izvršuje, da če da lastnik psu v hiši jesti in piti in mu pes po nesreči uide na ulico in ga vidi oko postave brez nagobcnika, je takoj kazen 100 ali še več dinarjev in pes je lastnina konjederca. Vprašamo: v katero blagajno se steka denar od psov in kam grejo zdravi psi, pobrani od konjederca? Govori se, da bodo iztrebljeni vsi psi razen lovskih. Kje je zavarovalnica za lovske pse, da so le-ti zavarovani pred steklino? Kateri pes je bolj potreben, ali lovski, ali pes čuvaj? Seveda lovci hočejo imeti svojo zabavo. Dosedaj je kmet imel psa čuvaja, da če se je oddaljil od hiše na delo, je takoj naznanil, če se je kdo približal hiši, posebno v teh časih, ko se krade na vseh koncih in krajih. Ali naj sedaj sam varuje posestvo, ali naj plača varuha? Kje bo jemat denar? Plačuj in plačuj, pravice nimaš nobene! V mestih, kot je Ljubljana, so psi prosti, ki so večinoma za luksus. Ali ni enaka pravica za vse? Zakon velja za vse, ne samo za nekatere okraje. Varnostni organi naj se pa bolj brigajo za gostilne in policijske ure, da se ne bodo vedno vrtili plesi, pretepi in pijančevanje cele noči. Ljudje vidijo vse to in bodo zgubili potrpežljivost. Ali smo v svobodni Jugoslaviji, ali v Makedoniji? Toliko v pomislek. (Steklino, ki se širi s potubo kamniškega okrajnega glavarstva iz raznih gostiln in beznic, pa gospodje v Kamniku ne vidijo. Vsi ljudje pa vedo, zakaj ne. Op. ur.)

ZIRI.

Tukajšnje Slov. kat. izobraževalno društvo Ziri-Dobračeva in odsek Orel praznuje letos 15 letnico svojega obstoja. 15 letnica se dostojno praznuje dne 1. julija in sicer združeno z okrajno javno telovadbo škofjeloškega orlovskega Krekovega okrožja, z naslednjim sporedom: 30. junija: ob 8. svečur slavnostna predstava s sodelovanjem Rakovniške godbe. 1. julija: ob pol 5. sjutraj budnica salezijanske godbe. Ob 8. zbirališče pred Kat. domom na Dobračevi. Ob 9. služba božja pred farne cerkvi v Zireh s govorem. Po sv. maši velik ljudski tabor,

★
PARNIK

66 LEVIATHAN 99

Najmodernejši, največji in najbolj luksuzni
oceanski parnik

V tej čudoviti ladiji so utelešeni največji izumi znani, vse moči kapitala in uspehi iznajdbe. Neprijetna udobnost v vseh razredih.

Proo potovanje v New York 17. julija 1923,

potem 7. 8., 28. 8., 18. 9., 8. 10., 29. 10. itd. vsake 3 tedne iz Southampton — Cherbourg. Vse podrobnosti pove spodaj stoječi naslov.

Bremen — New York

Direktna zveza s krasnimi ameriški vladnimi parniki. Neprekonsni po udobnosti, čistoči in po izborni oskrbi. Nagle in varne ladje!

„George Washington“ „President Fillmore“ „President Harding“
„President Roosevelt“ „America“ „President Arthur“

Zahtevajte podrobna pojasnila in brodar. list 215.

• Izborna prilika za prevažanje blaga

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Beograd, Palata Beogradske Zadruga.

Podružnica: Zadruga zveza v Ljubljani.

kamniške godbe izvršili prav dober nastop. Vendar se je po splošni želji takoj sklenilo in tudi razglasilo, da se bo ta prireditve prihodnje nedelje 24. t. m. ponovila in sicer le v slučaju, če bo lepo vreme. — Spored bo isti, kot je bil določen za prejšnjo nedeljo — pridejo tedaj tudi dijaki iz Ljubljane — in bo cela prireditev, na kateri bo nastopalo celotno močno kamniško orlovsko okrožje in dijaška srenja iz Ljubljane, brezdvomno veličastna manifestacija krščanske orlovske misli, ki naj pri nas v Rademljah otvori in na krepke noge postavi orlovski odsek. — Vabimo naše prijatelje, da se v nedeljo v velikem številu udeležijo naše slavnosti. Na svidenje in Bog živi!

CRNUČE PRI LJUBLJANJ

Zaradi neugodnega vremena je za preteklo nedeljo nameravana proslava 19 letnice tunkalnega orlovskega telovadnega odseka odpadla in se vrši prihodnjo nedeljo, 24. t. m., in sicer ob vsakem vremenu, ker so za slučaj slabega vremena pripravljene tudi lotranji prostori. — Bratska društva in odseke iz bližnje in daljne okolice vabimo, da 24. t. m. v vsakem slučaju pohite na Crnuče. Na svidenje! Bog živi!

BLOKE.

Dne 29. junija na praznik priredi naš Orel celodnevni tabor na Studencu oziroma pod Velikim Vrhom. Dopoldne je sprejem pod Velikim Vrhom in potem odhod k sv. maši na Studenc k sv. Petru. Po sv. maši bo pred cerkveno tabor, po taboru odhod pod Vel. Vrh k Ueseniku, kjer se vrši popoldne javna telovadba. Ker je ta dan na Studencu običajno letno cerkveno opravilo, kamor pride mnogo častilcev sv. Petra od blizu in daleč, se vabijo vsi tudi letos, da obiščejo sv. Petra in se udeležijo naše prve javne prireditve, posebno opozarjamo na vse to sosedne odseke. Za postržbo je preskrbljeno. Bog živi!

Lisček.

Njiva.

Poučna zgodba za kmetiško ljudstvo.

Upisal I. Mohorov.

(Dalje.)

VI. Pomladni vetrovi.

Zima je prešla. Od zadnje jesenske letine je bilo vse povžito in od kuptine za njivo je hranila Neža še en petdesetak. Možev zaslužek ni več kril tedenskih izdatkov. Kako in zakaj, Neža ni vedela. Iz Anžetovih besed je sklepala, da je zaslužek komaj za silo, in da postranskega dela Anže nima, je sama videla. Tiste desetice, ki jih je zaslužil, če je bližnjim kaj zašil, so nenadoma izginile. Neža je sumila moža, da tudi pri tedenskem zaslužku utruje in napoveduje manj, nego zasluži...

Rahlo je začelo trkati pomanjkanje na vrata. Ni bilo nobene udobnosti, ni bilo reda, vse je sililo, tega je bilo neposredno treba, in jutri zopet drugega in potem je bilo v hipu vsega treba. Ni bilo perila, ni bilo posode, ni bilo drv, ni bilo vsega tistega, ki človek zanj ve, kadar vidi, da ga ni v hiši.

Proti možu je postala Neža nehote hladna. Videl je, da mu ne more več verjeti in zaupati in zato je postal še slabši, mahedrav, slabič brez volje, toda smešno razdražljiv in igralski zanosen, ko se je prerokal z njo, ki je s topo, malomarnosti podobno vdanostjo ponavljala, da je treba varčevati, da ni tega, da ni onega, da bo prišel čas, ko bodo vsi stradali.

»Ali nimaš denarja na strani?« je viknil pri neki taki priliki. Začudeno ga je pogledala.

»Sto goldinarjev moraš še imeti, po mojih računih« je nadaljeval.

»Ali hočeš vedeti, koliko imam še?« je vprašala. Bil ji je glas dokaj bolj zaničljiv, kakor kdaj koli prej. Segla je v miznico in položila na mizo dvojce desetakov.

»To je vse!«

Polile so jo solze. Zvečer, ko je bil Anže rahlo razburjen od par čaš vina, ji je očital, da ne zna gospodariti in je govoril na dolgo in široko, kako da razmetuje z zabelo, s kavo, z mlekom in kruhom. Tih je ihtela in otroci so se stisnili k njej. Anže pa se je ujedal, da mu odtujaže otroke in jih uči sovražiti ga in ga zaničevati. Vendar je tudi sam prav dobro čutil, da gre slabo in v srcu mu je bilo ravno otrok zelo žal. Misel na Jelčino smrt mu ni dala miru. Zima se vrne, kdove ali mu tedaj ne zbolijo enako Janezek, Tinko in Nežica. Iz te skrite ljubezni je raslo v njem odurno čustvo: strah pred vsem, kar je težko, in modroval je v sebi:

»Preveč ne smem pustiti, da bi mi k srcu prirastli. Kako mi bo hudo, če jih izgubim.« Jezilo ga je pa, da ga je doumela žena in mu očitala, da gre vsemu s poti, kar je grenko.

Najjasneje je med otroci Nežica spoznala novi položaj. Čudno resni so bili postali sicer vsi trije otroci, proti očetu nezaupni, proti materi svojeglavi, bodisi, ker je bila postala trša z njimi, meneča, da jih mora utrditi, bodisi, da je nanje vplivala večkrat jezno očetovo oporokanje naproti materi.

Prve pomladne dni so šli z materjo nabirat poljski regrat ob kolovozih. Naslednje dni so hodili sami. Tiste dni, ki so začeli jesti ob kolovozih nabrani regrat, so se zavedli, da so siromaki, kakor tisoč drugih siromakov v mestu...

V naravi je zelenelo in se budilo novo življenje. Janezek in Tinko sta begala od doma, postajala drznejša, samostojnejša in in sta imela svoje tajne, ki sta jih skrivala pred materjo in Nežico. Nežica se je še tesneje oklenila matere. Govorila je iz nje skoraj dorasla deklica in delala je kakor izurjena dekla. Vmes med resne pogovore je govorila sveda otroško-nedolžno.

»Mama, zakaj ste Vi postali tako pegasti?« je vprašala nekega dne.

Neža se je vznemirila:

»Ali nisem vedno pegasta?«

»Ne. Prej niste bili.«

»Bo že prešlo!« je mati rekla posili. Nežica je menila čez nekaj trenutkov:

»Za Jelico preveč žalujete; kaj ko bi jaz molila, da bi nam Bog dal novo.«

»Pa moli, Nežica!« se je nasmehnila mati. Isti večer je videla Nežica, da mati pripravlja povoje, otroške jopice in čepice in je zato povedala Janezku in Tinku, da bodo dobili novo Jelico.

Zvečer pa se je pogovorila z materjo z vso resnostjo odraslega človeka, z glasom, ki je bil, kakor pri človeku, ki že vse ve. Bil je isti glas, s katerim je brala Nežica za otroke neprikladno mesto o sveti Genovefi.

Mati si je mislila:

»Glej jo, našo Nežico, čez par let bo dovolj pametna, da se bom mogla pogovoriti z njo.«

Ali se je bila Neža v resnici že spremenila in je mesto v toliki meri vplivalo nanjo, da se je veselila dobe, ko ji bo dete spoznalo? Pozneje, ko je premišljevala dogodek, ki se je bil pripetil tisto poletje, je vedela, da se je bila hudo izpremenila. Nekega dne je obiskal Anžetove Kobiljekar. Bil je — vsaj Neži se je tako zdelo — zelo izpremenjen. Bil je nekam neroden in je govoril nekako dobrodušno in zasmehljivo. Neža je čutila, da bi moral govoriti po njenem pričakovanju mehko in milovaje. Ni doumela, da je kmetški človek z doma ves drugi, v večini zadregi, da se te zadrege zaveda in jo izkuša prikriti. Najbolj je užalilo Nežo, da niti omenil ni, naj se vrnejo. Ona bi bila rada potožila, pa ni mogla, zlasti ne, ko jo je nazval nerodno parkrat zaporedoma »gospoc« in jo vikal. Ko se je poslavljala, je stisnil otrokom nekaj v roko in hotel iti, da ga je komaj ujela ob vratih z vprašanjem, kaj da je z bajto. Menil je, da jo bo porabil v svoje namene.

Otrokom je bil dal vsakemu po desetici. Neža, ki se je prvič ustrašila, ko jih je bil obdaroval, je bila zdaj razočarana. Niti od daleč ni mislila na posebnosti kmetškega človeka, ki varčuje, ko gre na božjo pot.

Uverjena je bila, da se je Kobiljekar izpremenil. Kakor velika vrzel je zasijalo pred njo. Velika nada se ji je bila izjalovila. Mesto je bilo ubilo njen ponos...

Hotela je zaslužiti sama. Vedela je, kako bi služila. Pospravljat bi hodila po gosposkih hišah. Takoj bi šla. Toda, ali more taka? Prvič v življenju se je zahudovala na svoje stanje in na ključno življenje, ki ji je zabranjevalo postranski zaslužek.

Jeseni je bilo rojeno dete in je umrlo tretji teden po rojstvu. Bili so stroški. V tej sili je pisala Kobiljekarju, naj pride za botra. Kobiljekar je odpisal, da ne more. Ko je dete umrlo, je pisala zopet. Tedaj je poslal petdesetak v navadnem pismu, kjer je pisal:

»Za botra nisem maral iti, ker mi je bilo prehudo gledati Tebe in Tvoje sirote. Pomagaj si, dokler moreš. Ko ne boš mogla več, pridi. Pod pragom, kamor si ga položila, je ključ.«

Z Nežico ste pisali nazaj dolgo in težko pismo. Mati je jokala, ko je narekovala. Tista groza zadnjih časov, odkar je bila izgubila celo zaupanje v Kobiljekarja, jo je hipoma minila. Kakor na drobni nitki si je pomagala navzgor iz prepada, ki je zadnje čase visela nad njim. Zdad je zarajalo v njej novo vzbujena misel na daljno bajto, novo upanje v lepši čas, v vrnitev in tih sredo, toplo sredo v kotičku čudovite bajte, ki leži kakor školjka v svetlemrodu sredi čudovite tišine, kakor na dnu morja...

Zahrepenia je ven, ven iz mesta, nazaj v polje in bajto. Našla je samo sebe in se upokojila v vdanosti v topi dobroti. Vse, kar se je še godilo od tistega dne z njo, ji je bilo nekako tuje, nekako vse nezavedno so jo udarjali težki dogodki. Zato jih je lažje prenesla....

(Dalje.)

ZOBOZDRAVNIK - ŠPECIALIST
M. U. DR. IVAN OBLAK

Ljubljana, Stari trg štev. 34
nasproti šentjakobske dekleške šole) ORDINIRA
od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne. 3298

Ženitna ponudba.

Pošten in priden kmetijski sin s 400.000 kron gotovine se želi priženiti na boljše kmetijo ali mlin; zelo ugodna prilika. Samo resne ponudbe naj se pošljejo na Upravo »Domoljubac« pod »Mladenič št. 3878c. 3878

Čevljarskega vajenca,

krepkega, ki je priden in pošten, sprejemem takoj. August Jeglič, Radeče pri Zidanem mostu.

A VIII 105/23—8.

DRAŽBA.

24. junija 1923 ob 9. uri dop. se bo prodala na licu mesta v St. Vidu nad Ljubljano HIŠA št. 60 z dvoriščem in gospodar. poslopjem — parc. 73/1 — mera 381 m², za 250.000 K kot izključno ceno. Pogoji so razvidni v sobi 33 in pri dražbi.

OKRAJNO SODIŠČE v LJUBLJANI,
odd. VIII. dne 5. junija 1923.

Prave turške KOSE

neprekosljive ojsirine, različne BRUSE, dobre SRPE dobite najceneje pri ŠOSTERIC, PETAN & ERKER, Ljubljana, Restljeva cesta štev. 20.

Prodajam posestvo iz proste roke, radi družinskih razmer, ki meri 35 oralov: gozd, njive, travniki in vinograd za 45 hl vina, z vsemi gospodar. poslojpi, zraven ceste, 1½ ure od žel., ¼ ure od larnе cerkve, vse skupaj, krasna lega, lep sadni vrt. Vse obdelano. Cena 420.000 Din. Ostalo po dogovoru. Na željo tudi pozneje plačljivo. Vprašanja na upravo »Domoljubac« pod »POSESTVO št. 3545«.

Hiša v Vrbljenih

št. 56 naprodaj z vso kmetijsko potrebštinno in s krasnim vrtom. Več povedo pri POKIKVARJU na Ižanski cesti št. 50 (na Barju). 3676

Mlin in kovačija naprodaj, vse v dobrem stanju; zraven je tudi toliko zemlje, da se lahko redi krava in več praštev. ANTON DEMŠAR, Mirna vas št. 15, p. TRESBELNO pri Mokronogu, Dolenjsko. 3754

Lesene modele za surovo maslo lesene vile, kosiša, grablje za seno, vsakovrstno leseno posodo in vsakovrstne košare in spominke za božja pola dobite v vsaki množini po najnižjih cenah pri trdkri M. CESENJ, KRANJ. 3611

DOJILJO,

zdravo, kmetško išče boljša družina na deželo. Nastop s 1. julijem. Ponudbe z zahtevo plače pod »Dojilja na Gorenjsko« na upravo lista.

FRANC BRICELJ

STAVBENI in GALANTERIJSKI KLEPAR — ŠTEPANJAVAS 33, p. Hrušica pri Ljubljani — se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela v mestu in na deželi. 3601

čevljarski mojster želi dobiti primeren prostor za izvrševanje svoje obrti. Event. prevzame celo delavnico. Ponudbe pod »SAMEC« na upravništvu.

Kumno, janež, rdečo deteljo, semensko AJDO, lipovo CVETJE, suhe GOBE itd. plačuje najbolje SEVER & KOMP., LJUBLJANA, Wolfova ulica 12. 3633

Hitra — hitra kupčija!

Radi gotovega vzroka prodam LEPO POSESTVO na Gorenjskem v lepem kraju: pet velikih NJIV, 3 TRAVNIKI, 3 PAŠNIKI in 3 GOZDI. Lep sadni VRT in poslopje v dobrem stanju; vse na ravnem in okoli doma. Oddaljeno od postaje in od velike ceste pet minut. Cena po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod »HITRA KUPCIJA 3673«.

ŽAGO ali MLIN

ali oboje skupaj VZAMEM v NAJEM za TAKOJ ali pozneje. — Ponudbe na upravo »Domoljubac« pod šifro: »ZAGA—MLIN«. 3652

I Čepice za gasilska društva I

Krznar in izdelovatelj čepic

ELIGIJ EBER

LJUBLJANA, Kongresni trg 7.

Sprejemam lisičje kože v barvanje. — Izdelujem vsakovrstne čepice.

Ker se v nekaterih krajih ne izdeluje

cementna strešna opeka

PREVZAMEM izdelovanje iste tudi na domu po najnižji ceni. — ANTON TRŠAN, Kranj. 3070

VAJENCA za sedlarsko obrt

sprejemem. F. Kamnar, Veče 48, p. D. M. Polje.

»L'UNION«

FRANCOSKA ZAVAROVALNA DRUŽBA v PARIZU, osnovana l. 1828. — Skupna glavnica znaša 400 milijonov frankov. — Prevzema vse vrste požarna in življenska zavarovanja — Pojasnila dajejo brezplačno vsi krajevni zastopniki in GENERALNO ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO »Mexidas«, d. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 33.

AGILNE ZASTOPNIKE sprejemamo pod ugodnimi pogoji!

Cement, opeka in premog

vsaka množina po znižanih cenah na razpolago H. Petrič, Ljubljana, Dunajska c. 33., skladišče »Balkan«. Telefon inter. 366.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

IVAN JAX IN SIN
GOSPOSVETSKA CESTA 2, LJUBLJANA

šivalni stroji.

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev in tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1887. Dosle je ravno kar večje število strojev za vsako obrt. Vezenje poučuje brez plačn. Pisalni stroji ADLER. Ceniki zastoj in franko. Kolesa in prvih tovarn: Dürkopp, Styria, Wafflerad in motorote na prvo kolo.

BERSON

gumijeve pete in gumijevi podplati so se pocenili!

Preselitev trgovine.

Marija Rogelj

manufakturna trgovina

Ljubljana

Sv. Petra cesta 38

vljudno naznanja cenjenim odjemalcem, da se je PRESELILA v Lingarjevo ulico 4 (za škofijo.)

Priporoča se tudi nadalje v prav obilen obisk.

Modna in manufakturna trgovina

F. in I. Goričar „Pri Ivanki“

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 29

prodaja razno manufakturno blago po za 20 odstotkov ZNIŽANIH CENAH dokler traja ta zaloga

POZOR!

Ako prideš v Ljubljano, ne pozabi obiskati
veletrgovine z železnino
„TRIGLAV“

na vogalu Resljeve in Sv. Petra ceste
kjer dobiš različne STROJE, ORODJA, PO-
SODE itd., vse najboljšega in najtrpežnejšega
izvora in po najnižji ceni. — Oglej si in pre-
pričaj se boš! 3440

Satan D 60

„Satan“

najnovejša
iznajdba
namesto
klepana in
brušenja
kos.

Kot najboljša svetovna kosa je „Gorenjska
kosa“ zato zahtevajte in rabite samo to.

Dohi se pri:

IVAN SAVNIK, Kranj,
Gorenjsko.

Miši-podgane

stenice-šurki in vsa gola-

zen mora poginiti ako porabljaš
moja najbolja pr izkuš. in splošno hvaljena sredstva
kot: proti poljsk in hišnim mišim 28 K, za podgane
28 K, za šurke 30 K, za stenice 28 K, uničev. mo-
ljev 10 in 20 K, proti mrčesu. 10 in 20 K, mazilo proti
ušem pri ljudeh in pri živini 10 K, za uši v obleki
in perilu 10 in 20 K, tinkt. proti mrčesu na sadju
in na zelenj. 10 in 20 K, proti mravljam 10 in 20 K.
Preprod. popust. Pošilja po povzetju Zavod za eksp:

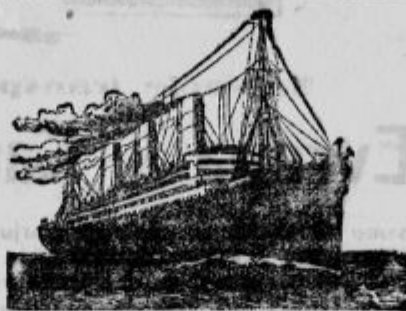
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Zanesljivega viničarja

sprejem takoj ali pozneje. Samec ali oženjen brez
otrok ima prednost. Prosto stanovanje, orad zemlje,
drugo po dogovoru. Sprejem takoj tudi HLAPCA;
prejemki po dogovoru. — Ponudbe na FRANC
PEZDIREC, Drašiči, pošta METLIKA. 3556

Katero pridno, preprosto dekle

ali vdova brez otrok, bi bila pripravljena živeti
svoje življenje v zakonu z lepim mladeničem, s
premoženjem. Od neveste bi se zahtevala resnost in
premoženje v svrhu samostojnosti in popolnejše
sreče. — Pisma se prosijo pod »ZIVLJENJE 3554«
na upravnništvo »Domoljuba«.

Hamburg Amerika Linija

in

United American Lines Inc.

Filijalka

Simon Kmetec, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 26.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila
in prodaja vozne listke

Odhod iz Ljubljane vsak teden

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

J. G. Drašković, Zagreb

„B“ Cesia pri državnem kolodvoru

Podružnice:

Beograd: Balkanska ulica 25.

Sušak: Jovo Gj. Ivošević Karolinska cesta 160.

Split: Ante Buić, Dioklecijanova obala 13.

Gruž: Ivo Lovričević.

Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp. Bulevard Kralja Aleksandra 187.

Vel. Bečkerek: Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4.

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

(v lastni hiši tik za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje vloge brez odbitka po

5%

Stanje hranilnih vlog nad 120,000.000.— kron.
Stanje rezervnih zakladov nad 1,100.000.— kron.

Poroč. prstani
Double verižice
Sienske ure
Budilke
Zemne ure
Uhani
Najstarejša trgovina ur, zlatnice in
srebrnine
F. ČUDEN
LJUBLJANA 22, Prešernova 1

LANENE TROPINE

oddaja najceneje tvrdka A. VOLK, Ljubljana, Resljeva cesta št. 24. 3039

KDOR HOCE svojo družino DOBRO OBUTI, naj

kupi usnje na sejmu

v Radečah, na Rakeku, v Zagorju in Rajhenburgu

na stojnici FRANC PERKO.

PRIZNANO NAJBOLJŠE

»PEKLENSKE KOSE«

(HOLLENSENSEN) priporoča založnik in samoprodaja te znamke za Jugoslavijo, tvrdka: F. S. KRABAR, VIŠNJA GORA. — Preprodajalcem ugodne cene! 1751

Suhe gobe (jurčke)

KUJUJE po najvišjih dnevnih cenah
V. H. ROHRMANN, LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip št. 27 (za vodo). 2218

Cie. Gle. Transatlantique Francoska linija

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.

Havre-Newyork samo 6 dni.

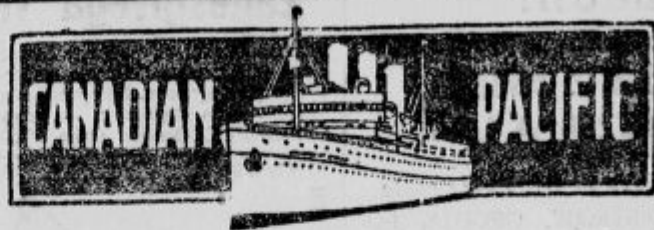
Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Slovenska banka d. d. v Zagrebu.

Vozne listke in tozadevna pojasnila daje:

IVAN KRAKER,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

Največje transportno podjetje sveta

Evropa * Canada * Amerika

Samo **4 dni** na odprtem morju. Najbrza in najbolja zveza preko **Hamburga, Antverpena in Cherbourga** z glasovitimi **EMPRESS** parobrodi na dvostroke vijake. Odhod vsako nedeljo. Daljna pojasnila glede voznih cen, odhoda, potniškega vizuma, prtljage, predpisov naseljevanja v Kanadi in Zedinjenih državah daje **AGENCIJA**

CANADIAN PACIFIC, Zagreb, Jurišičeva 30

JOSIP ZIDAR, Wilsonova (Dunajska) c. 31.

SUHE GOBE

ponudite tvrdki

Kmet & Co

Ljubljana, Gosposvetska c. 18

KUJUJEM raznovrstna

SUHA ZELIŠČA

kakor norično perje in korenine, jeternik, arniko, češminovo lubje, koreninsko in palčno, lipovo cvetje itd. — **A. MAČEK, Vrhnika.** 3363

Pošteno kmetsko dekle

dobi **SLUŽBO** z dobro plačo. Razumeti mora samostojno gospodinjstvo. Nastopi lahko takoj. Naslov pri upravništvu lista pod številko 3487.

Popolnoma varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. i. o. z.

sedaj poleg nunske cerkve, poletni 1. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo **6%** brez odbitka rentnega in injeje po **6%** validskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 1/2%**.

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 1/2%**.

Večji vezani zneski se obrestujejo po dogovoru.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela »Union«).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000

Podružnice: **Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik.** Ekspozitura: **Bled.** Interesna skupnost s **Sveopće Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu** in njeno podružnico v **Karlovcu** ter z **Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.**

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk **Državne razredne loterije.**